

**stroom
versnelling**

Zienswijze Stroomversnelling op Klimaatplan 2025 -2035

Stroomversnelling is blij dat het kabinet een middellange termijn plan heeft opgesteld. We kunnen ons vinden in de vier uitgangspunten die de basis vormen van het plan.

De missie van Stroomversnelling is het versnellen van de energietransitie in de gebouwde omgeving. We ontwikkelen samen met onze leden all-electric concepten om woningen van het aardgas te halen. Onze reactie op het Klimaatplan richt zich dan ook op de drie voorgestelde beleidsacties voor de gebouwde omgeving.

Beleidsactie 1: Stellen of aanscherpen van normen voor energiestaat van gebouwen en energiesystemen voor verwarmen en koelen

Het is goed dat er werk wordt gemaakt van de implementatie van de Europese EPBD richtlijn en dat daarbij overwogen wordt om (tussentijdse) normen voor energiebesparing te introduceren. Normen, ook voor de bestaande bouw, zullen hard nodig zijn om de (tussentijdse) doelen kosteneffectief te kunnen realiseren. De introductie van een *whole life carbon* berekeningsplicht gaat bijdragen aan een betere afweging tussen materiaalgebonden en operationele CO₂-uitstoot bij het bouwen van woningen. Het is van belang dat deze methode ook wordt toegepast voor de verduurzaming van bestaande woningen. Ook daar speelt de materiaalgebonden CO₂-uitstoot van maatregelen namelijk een belangrijke rol. Aanvullend vinden we dat er bij het verduurzamen meer aandacht moet komen voor het sturen op belangrijke aanpalende doelstellingen, zoals natuurinclusief en klimaatadaptief verduurzamen, netbewust verduurzamen en een comfortabel en gezond binnenklimaat van woningen. Er is te veel variatie in de wijze waarop partijen dit lokaal en regionaal operationaliseren. Ons voorstel is dat hiervoor een 'nationaal kader' komt dat indicatoren, bepalingmethoden en prestatieniveaus gaat standaardiseren.

Beleidsactie 2: Versnelling van de overstap naar alternatieven voor verwarmen met aardgas

Forse inzet op all-electric warmtepompen is een voorwaarde om de klimaatdoelen in de gebouwde omgeving te realiseren. Uit cijfers blijkt dat het merendeel van de wijken aangewezen zullen zijn op een all-electric oplossing maar we moeten helaas constateren dat het ontbreekt aan regie op deze oplossing. Regie is nodig voor een rechtvaardige energietransitie (iedereen kan meedoen) en voor het ontwikkelen van all-electric concepten die rekening houden met de beperkingen op het elektriciteitsnet (geen stagnatie door netcongestie) en de benodigde arbeidsinzet. Stroomversnelling gaat daarom, samen met haar leden en samenwerkingspartners uit de sector, een actieplan opzetten. We zullen daarbij ook aandacht vragen voor aanpalend beleid, zoals meer handvatten voor (versneld) netbewust renoveren, een collectieve aanpak van all-electric wijken en passende financierings- en subsidie-instrumenten.

In het Klimaatplan staat dat pas richting 2030 een strategische keus gemaakt moet worden over de beschikbare duurzame gassen na 2030 voor de gebouwde omgeving. We pleiten er voor om daar sneller duidelijkheid over te geven. Het is niet realistisch dat waterstof en groen gas grootschalig ingezet zullen worden voor het verwarmen van woningen. Dit is in lijn met onderzoeken en adviezen van experts, waaronder het [nationale waterstof programma](#). Zonder duidelijkheid hierover zullen keuzes van gebouwde omgevingen worden uitgesteld, worden investeringen in de alternatieven niet gedaan en raken de klimaatdoelen verder uit zicht.

Beleidsactie 3: Financiële ondersteuning na 2030 om verduurzaming van de gebouwde omgeving draagbaar, haalbaar, uitvoerbaar en doelmatig te houden

We pleiten er voor om zo snel mogelijk te starten met (het experimenteren met) financiële ondersteuning voor degenen die zelf onvoldoende draagkracht hebben om te verduurzamen. We kunnen niet wachten tot 2030, wanneer de bijmengverplichting, de ETS 2 en stijgende netbeheerkosten tot steeds hogere gasrekeningen zullen leiden.

Daar waar middels subsidies zoals de WIS en SDE++ en het beleid zoals de Wcw en het nog op te richten waarborgfonds, veel financiële ondersteuning en ontzorging is voor huishoudens in warmtenet-wijken, is er voor huishoudens die zijn aangewezen op een all-electric oplossing nog zeer beperkt ondersteunend beleid. Hier ligt energiearmoede op de loer en voor een rechtvaardige energietransitie is het van belang dat voor de groep die aangewezen is op all electric oplossingen ook subsidie- en ondersteunend beleid komt.

Daarnaast wonen veel mensen met een kleine beurs in corporatiewoningen. Het zo veel mogelijk faciliteren van corporaties om hun woningen te verduurzamen is de snelste manier om energiearmoede tegen te gaan. Vanwege de huidige systematiek rondom huurpunten, passend toewijzen en servicekosten is er echter geen bestendig verduurzamingsmodel voor corporaties. Wij pleiten er voor om, bijvoorbeeld als onderdeel van de Nationale Prestatie Afspraken met de huursector, dit systeem zo snel mogelijk te herzien zodat het voor corporaties financieel haalbaar wordt woningen vergaand te isoleren.